

Politie

Brussel HOOFDSTAD Elsene

EMUT

een mensgerichte aanpak in crisisinterventie
van politie en ziekenhuis

Een project van 3 politiezones en 2 ziekenhuizen
in Brussel

Kennen & beschermen

In de media

Santé mentale : la police s'aide d'équipes mobiles spécialisées

Brusselse politie krijgt hulp van psychiatrie

Brusselse politie kan weldra terecht bij mobiele crisisteam voor mensen met psychische problemen

BRUXELLES

Des équipes mobiles de crise en santé mentale vont aider la police

À partir du 15 décembre, un grand projet pilote va démarrer à Bruxelles. Des équipes mobiles de crise en santé mentale vont aider trois zones de police à mieux gérer les situations impliquant des personnes atteintes d'un trouble psychique.

Des équipes mobiles de crise en santé mentale vont aider la police à Bruxelles : « On a plus de 30 personnes par jour qui n'ont pas leur place en cellule »

À partir du 15 décembre, un grand projet pilote va démarrer à Bruxelles. Des équipes mobiles de crise en santé mentale vont aider trois zones de police à mieux gérer les situations impliquant des personnes atteintes d'un trouble psychique.

INFOS LOCALES

Des équipes spécialisées en santé mentale pour aider la police bruxelloise

© Belga

Politie kan voortaan noodlijn bellen voor advies bij psychiatrische patiënten op straat

JP © BRUZZ 22/11/2023 19:39u

Brusselse politie kan weldra terecht bij mobiele crisisteam voor mensen met psychische problemen

De laatste jaren worden politie-inspecteurs steeds vaker geconfronteerd met mensen met psychische en psychosociale problemen. Om hen bij te staan, richtte de stad Brussel 'mobiele crisisteam geestelijke gezondheidszorg op'. Er zal ook een contactpunt voor de politie ingericht worden. Momenteel gaat het om een pilootproject.

NSB 23-11-23, 16:41

WAT IS EMUT?

EQUIPE **M**OBILE D'**U**RGENCE **T**EAM
OBIEL RGENTIE

AANLEIDING

IETS MINDER DAN
1 op 10
heeft een **depressie**.

IETS MEER DAN
1 op 10
heeft een **angststoornis**
(algemene angst, sociale angst,
paniekstoornis, ...).

IETS MEER DAN
1 op 10
heeft een **externaliserende
stoornis**.

Dit is een stoornis met gedrag dat zich naar buiten richt. (aandachts- en concentratieproblemen, impulsiviteit, agressie, eetstoornis, niet-suïcidaal zelfverwondend gedrag, ...)

IETS MEER DAN
1 op 10
heeft een **alcoholstoornis**.

11.000

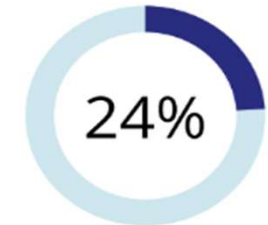
interventies in 2021 in **België**
voor personen met mentale
gezondheidsproblemen.

meer dan in 2020

1.607

101-oproepen in 2022 bij **PolBru**
voor (een poging tot) zelfdoding, een
geesteszieke, een persoon die aan
dementie lijdt of onder toezicht is
geplaatst.

meer dan in 2020

BRON: ZORGNET ICURO, BEVRAGING BIJ 6400 VLAMINGEN IN 2023© VLAAMS INSTITUUT GEZOND LEVEN VZW, 2024

AANLEIDING

Uitdagingen voor politie

- Meer verwachtingen met **minder middelen**
- **Meer** interventies (+24 % in 2 jaar tijd van aantal 101-oproepen gelinkt aan een persoon in crisis)
- **Complexere** interventies (gebrek aan opleiding)
- **Beperkte opties** en **beperkte impact**
- Stijging duidelijk voelbaar in **werkdruk** op terrein

AANLEIDING

Uitdagingen voor GGZ

- **Stijgende vraag naar zorg:** Lange wachtlijsten & overvolle ziekenhuizen
 - Residentiële opnames niet altijd opportuun/duurzaam
 - Werken met netwerk van patiënt
- **Complexiteit situaties**
 - multiproblematiek
 - Patiënten met meeste noden vinden vaak nog niet hun weg naar de hulpverlening

AANLEIDING

Negatieve maatschappelijke impact van onbehandelde psychologische crises op individuen en de samenleving

- **escalatie** van situaties in huis of in publieke ruimtes
- **hogere kosten** voor gezondheidszorg en politie
- **verminderde kwaliteit van leven** voor de betrokkenen en hun omgeving

Kader politieoptreden

[Art. 18.](#) (De politiediensten) houden toezicht op de [¹ personen met een psychiatrische aandoening]¹ die hun gezondheid en veiligheid ernstig in gevaar brengen of die een ernstige bedreiging vormen voor het leven en de lichamelijke integriteit van anderen. Zij beletten dat zij ronddwalen, vatten hen en lichten onmiddellijk de procureur des Konings in. <W 1998-12-07/31, art. 174, 005; **Inwerkingtreding** : 01-01-2001>

(Zij) vatten degenen die hun gemeld zijn als ontvlucht uit de psychiatrische dienst waar zij in observatie waren gesteld of waren weerhouden overeenkomstig de wet en houden ze ter beschikking van de bevoegde overheden. <W 1998-12-07/31, art. 174, 005; **Inwerkingtreding** : 01-01-2001>

Kader politieoptreden

Beperkte middelen voor politie

- **Tijdrovende en onzekere “nixon-procedure”**: nemen vaak 8 à 9 uur in beslag en er is een grote kans op negatief advies van de psychiater
- **Bestuurlijke aanhouding**: Eerder negatieve dan positieve impact van bestuurlijke aanhoudingen voor persoon. Zorgt soms zelfs eerder voor escalatie dan de-escalatie en is beperkt in tijd (maximaal 12 uur)

EMUT als alternatief

- Samenwerken met specifiek opgeleid personeel
- In wederzijds respect
- Werken op de-escalatie
- Vermindert het gevoel van onmacht bij politie

BESCHRIJVING EMUT

Samenstelling 5 psychosociale hulpverleners - 1 psychiater

Diensten

- bijstand ter plaatse
- telefonisch advies
- doorverwijzing naar juiste zorgnetwerk

Focus Vrijwillige hulpverlening op maat, gericht op het bieden van een veilige omgeving voor de persoon in crisis.

Bijstand aan politiediensten bij interventies voor personen in crisis

Activatie EMUT

Politie interventie

Oproep 112 of interventie op eigen initiatief

Patrouille vraagt bijstand van EMUT via DPZ

EMUT neemt telefonisch contact op met de patrouille die de interventie leidt

Op basis van een checklist besluit EMUT al dan niet ter plaatse te gaan

Toegankelijkheid EMUT

Weekdagen van 9 tot 22u

Weekend van 12u tot 20u

Criteria voor tussenkomst

Volwassenen

Alternatief voor een administratieve arrestatie of een gedwongen opname

Urgentie

Psychische problemen

Activatie EMUT

Na te gaan

Is de persoon een gevaar voor zichzelf of voor anderen

Lijkt de persoon onder invloed van middelen?

Te bekijken of de persoon beter wordt doorverwezen naar een urgentiedienst

Einde telefonische interventie

Inschatting van de tijd voor de verplaatsing

Uitwisselen van contactgegevens en plaats van de interventie

Ter plaatse

Emotionele de-escalatie

Reduceren van de risico's gelinkt aan de crisissituatie

Zoeken van alternatieven voor een gedwongen opname of een administratieve aanhouding – in het psychologische, sociale of gezondheidsnetwerk

PRAKTIJKVOORBEELD

OPROEP: persoon veroorzaakt schandaal op de openbare weg en slaat in het rond. (8:50 uur)

INTERVENTIE

- Inspecteurs arriveren ter plaatse en constateren dat persoon verbaal agressief is en incoherente uitspraken doet (beheerst zwarte magie, is de duivel, ...)
- Persoon is bekend bij de politie voor gelijkaardige feiten en verdwijningen.
- Inschakeling EMUT: Op 09:45 uur wordt EMUT ingeschakeld.

EMUT Interventie:

- EMUT arriveert om 10:17 uur en probeert in te praten op persoon, die verbaal agressief blijft en niet meewerkt.
- Om 10:40 uur wordt na contact met officier overwogen om een procedure Nixon op te starten, maar EMUT blijft proberen een oplossing te vinden..

RESULTAAT: Om 10:55 uur overtuigt EMUT de persoon om mee te gaan naar het ziekenhuis voor verdere hulp

Tijdslijn van het project - 2023

Februari 2023

Stap 1

Analyse via cijfergegevens en internationaal literatuuronderzoek

Mei 2023

Stap 2

Opstellen van een **visienota** t.a.v. burgemeester P. Close en Minister Vandenbroucke

Juni 2023

Stap 3

Budgetoverleg en **rondetafelgesprekken** tussen politie, lokaal bestuur van Brussel, minister van Volksgezondheid en de gezondheidssector

November 2023

Stap 4

Persconferentie en aankondiging pilootproject

December 2023

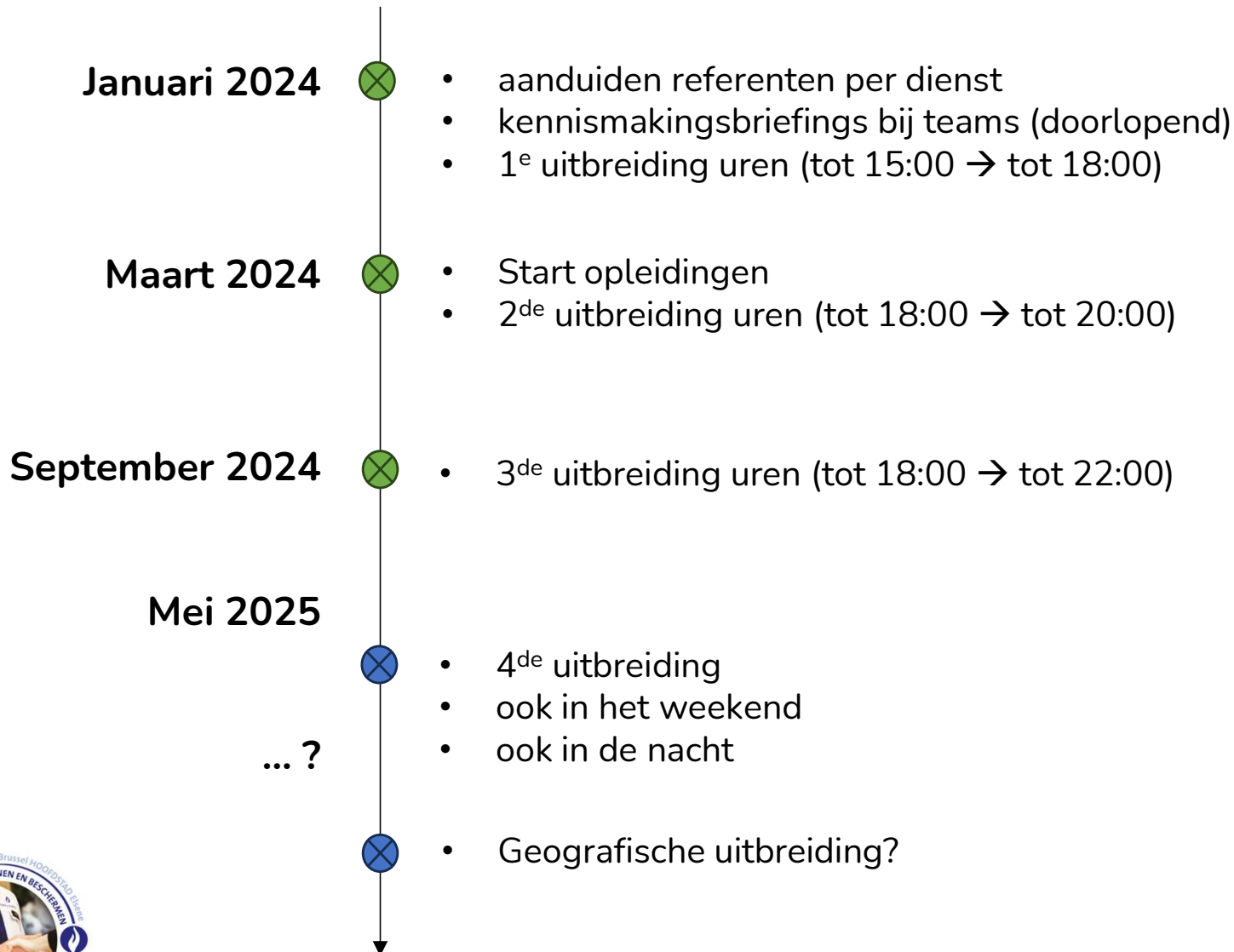

Stap 5

Gefaseerde **implementatie** van het pilootproject en tussentijdse **evaluaties**

Tijdlijn van het project – 2024-2025

DOELSTELLINGEN & IMPACT (KT – ML T)

Verbeteren van de respons op acute psychologische crisissen

- door effectieve en efficiënte hulp te bieden voor de persoon in crisis/nood
- Interventies bieden die aansluiten bij de specifieke behoeften van de persoon in crisis

Bevorderen van een nauwe samenwerking

- tussen politie en GGZ om via een holistische benadering de best mogelijke zorg te bieden.

Het stimuleren van vrijwillige hulpverlening

- in een veilige (gekende) omgeving, in plaats van gedwongen opnames zodat er meer behandelmogelijkheden zijn

Kostenbesparing en efficiëntie

- door het vermijden van tijdrovende procedures zoals de nixon-procedure
- Vermijden van onnodige ziekenhuisopnames door in te zetten op mobiel werken
- Patrouille weer sneller beschikbaar voor andere interventies

DOELSTELLINGEN & IMPACT (LT)

Maatschappelijke impact

- Steentje bijdragen aan de maatschappelijke vraag omtrent geestelijke gezondheidsnoden
- Personen in nood empoweren door in te zetten op vrijwillige en op maat gemaakte hulpverlening in een veilige omgeving, in plaats van gedwongen opnames.

Werksfeer en motivatie van politiemedewerkers (beroepsfierheid)

- Politiemedewerkers krijgen het gevoel voor deze personen écht het verschil te kunnen maken en hen te kunnen helpen.

Vertrouwen en tevredenheid van burger t.a.v. politie en gezondheidszorg

- Stelt politie in een positief daglicht doordat burger ook het gevoel heeft effectief te zijn geholpen. Leren politie op een zeer humane en betrokken manier kennen.

Ontlasting parket

- Minder aanvragen tot opstart Nixon-procedure

Uitdagingen

- Beschikbaarheid EMUT 24/7
- Wachtijd
- EMUT als mobiele interventiedienst
- Terugkoppeling informatie door EMUT
- Opleiding politie
- Procedure gedwongen opname
- Politionele verantwoordelijkheid
- Kennis van het competentieveld van de partners
- Verschillende doelstellingen tussen politie en GGZ
- Gedeeld beroepsgeheim

Enkele tips en aanbevelingen

- Leer elkaar kennen
- Creëer vaste aanspreekpunten, ook intern (zeker in grote zones)
- Interventie op het terrein
- Gezamenlijke opleidingen en intervisies
- Start kleinschalig
- Belang van de patient voorop
- Regelmatig contact tussen politie en GGZ, zowel op terrein als op strategisch vlak
- Snelle terugkoppeling in geval van problemen
- Wederzijds begrip, goede afspraken en een telefoonnummer in je GSM

Politie

Brussel HOOFDSTAD Elsene

BEDANKT!

Kennen & beschermen

